

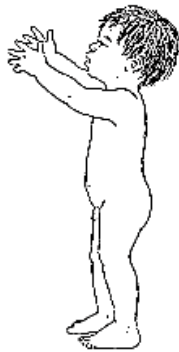
فصل ۶

ارتباطات یا مفاهمه

ارتباط وقتی برقرار می‌شود که:

- یک نفر یک پیام را می‌فرستد و
- شخص دیگری پیام را اخذ نموده و جواب می‌دهد.

یک طفل بعد از ولادت، مدت‌ها قبل از آنکه گپ زدن را بیاموزد به ارتباط و مفاهمه شروع می‌نماید. قبل از آن که یک طفل بتواند با دیگر افراد گفتگو نماید، ضرورت دارد تا یکنوعاد زیاد مهارت‌های ساده را جهت ارتباطات بیاموزد، مانند:

(۲) استفاده از ژست‌ها و حرکات

آن را به من بده.

(۱) فهمیدن کلمات و درخواست‌های ساده

خوش بوی
است.

(۴) استعمال جملات کوتاه

بالا

(۳) گفتن کلمات ساده

همه اینها مهارت‌های مفاهمه بوده و کمک می‌نمایند تا یک طفل خود را نزدیک به خانواده خود احساس نماید. بعدها، این مهارت‌ها کمک خواهند کرد تا با دیگر اطفال بازی نمایند.

چگونه مشکلات بینایی بر ارتباطات یا مفاهمه تأثیر دارد

یک طفل کوچک می‌تواند پیام‌ها را در مورد افکار و احساسات خود توسط حرکت دادن بدن (مانند دور دادن سر)، با ایجاد صدا (مانند گریه کردن) و با تغییر شکل چهره (بیشانی ترشی)، بفراستد. اعضای خانواده می‌آموزند که بدانند پیام‌های طفل شان چه معنی می‌دهد و به آن جواب می‌دهند.

طفلی که بخوبی دیده نتواند ممکن است بسیار آرام باشد. او ممکن است پیام‌های کمتری را بفراستد زیرا او کوشش خواهد کرد که صداهای اطراف خود را درک کند. خانواده اش می‌توانند با فراستادن پیام‌ها به طریقه‌ای که او آنها را بفهمد و با آموختن درک پیام‌های مختلفی که او می‌فراستد، کمک نمایند تا طفل ارتباط برقرار نماید.

تمام اطفال بازی کردن را خوش دارند. اما این طفل برای شروع کردن به کمک نیاز دارد.

والدین باید بیاموزند که به پیام‌های مختلفی که طفل شان می‌فراستد، توجه نمایند. یک طفلی که دیده می‌تواند، طور مثال با تماس چشم می‌تواند به شما بفهماند که متوجه شما می‌باشد. اما یک طفل نابینا ممکن است دست‌ها یا بدن خود را حرکت دهد تا عین پیام را بفراستد. و یا ممکن است خاموش باشد تا بتواند به چیزهایی که در اطراف اش واقع می‌شود، توجه نماید.

والدین همچنان باید پیام‌های مختلف را واپس به طفل شان برسانند. به آسانی فراموش می‌گردد که یک طفل نمی‌تواند لبخند و یا چهره والدین خود را ببیند و این که آنها باید پیام خود را از طریق تماس و یا صدا به طفل برسانند.

اگر خانم طفل خود را غلغله بدهد او نیز بالمقابل خنده خواهد کرد.

صحبت کردن با طفل تان بسیار با اهمیت است

برای طفلی که دیده نمی‌تواند، نسبت به دیگر اطفال فهمیدن مفهوم کلمات بسیار مشکلتر است. این از آن جهت است که او دیده نمی‌تواند که در مورد چه چیزی صحبت می‌شود. اما باز هم آموختن گوش دادن به دیگران و صحبت کردن برای یک طفل نابینا اهمیت خاص دارد زیرا این مهارت‌ها برایش کمک می‌نمایند تا جهان ایرا که دیده نمی‌تواند، بشناسد.

در حین اجرای کارهای روزانه خود و یا بازی با دیگر اطفال، صحبت کردن با او را با جملات کوتاه و ساده ادامه دهید. اگر به گپ زدن زیاد عادت نداشته باشید، این کار در ابتدا دشوار خواهد بود. مگر بخاطر داشته باشید، این یکی از عمده ترین راه‌های است که طفل شما در مورد جهان می‌آموزد - بخصوص در مورد آن چیزهایی که خودش نمی‌تواند آن را تجربه کند. در مراحل بعدی زندگی اینها برایش چیزهای زیادی برای صحبت کردن با دیگران می‌دهد.

من گوشت سرخ میکنم، سیماجان. آیا حرارت اجاق را حس میکنی؟ میشنوی که روغن جرجز میکند.

بخاطر داشته باشید، طفل بینا، موضوعات زیادی را در مورد جهان با دیدن می‌آموزد. طفلی که بخوبی دیده نتواند، از حواس دیگر خود برای آموختن در مورد جهان استفاده می‌نماید. هر وقت که امکان دارد، اجازه دهید تا در مورد چیزی که صحبت می‌کنید آن را لمس نماید، ذائقه آن را بفهمد و یا آن را بوی کند. اینکار برای آغاز فهمیدن مفهوم کلمات برایش کمک خواهد کرد.

فعالیت‌ها

فعالیت‌های ذیل به دو بخش تقسیم شده است:

- فعالیت‌هایی که قبل از شروع گپ زدن طفل استفاده می‌شود، و
- فعالیت‌های بیشتری که بعد از شروع گپ زدن طفل استفاده می‌شود.

هرگاه طفل شما اندکی دیده بتواند، متیقن شوید که این فعالیت‌ها را طوری توافق دهید که بهترین استفاده از قوه دید باقیمانده طفل شده باشد (فصل ۴ دیده شود).

ارتباطات و مفاهیم قبل از آن که طفل به گپ زدن شروع نماید

نوبت گرفتن (بازی نوبت‌کان)

نوبت گرفتن با فرزندتان یعنی (۱) فرستادن یک پیام به طفل و یا جواب دادن به پیامی که طفل شما برایتان فرستاده است، و (۲) کوشش به ادامه پیام دادن و پیام گرفتن.

هر دفعه‌ای که با طفل خود بازی نوبت گرفتن (نوبت‌کان) را اجرا می‌کنید ممکن یک چیز متفاوتی رخ بدهد. اما بعضی رهنمودهای عمومی وجود دارد که ممکن است کمک نماید تا این بازی بخوبی پیش برود:

می‌خواهی بیشتر بازی کنی، جمعه جان.

۱. برای شروع، اجازه دهید که طفل شما بداند که شما نزدیک او می‌باشید و برای بازی آماده هستید.

۲. اجازه دهید که طفل‌تان نوبت اول را بگیرد، بدین ترتیب او به شما نشان می‌دهد که علاقه دارد چه کند. اما اگر مجبور بودید که وقت زیادی انتظار بکشید، پیش رفته و خودتان بازی را آغاز کنید.

۳. وقتی طفل شما به یک طریقی جواب داد، آن را منحیث نوبت وی در نظر گرفته و جواب آن را بدهید. بدین طریق او می‌داند که شما متوجه عمل وی شده و آن را پسند نمودید. اگر او جواب نداد، کوشش کنید که با انگیزه دادن او را کمک نمایید، مانند تماس دادن به بازویش تا یاد آوری شود که نوبت او است. همچنان کمک خواهد کرد اگر فعالیت‌هایی که در آن دادن و گرفتن شامل باشد، مانند لول دادن یک توپ بین یکدیگر را شامل بازی سازید.

۴. زمانی که شما نوبت می‌گیرید، کوشش نمایید همانقدر وقت بگیرید که طفل شما در نوبت خود وقت گرفته است.

۵. به طفل اجازه دهید هر وقتی که خواهد بازی را توقف دهد. بیشتر بازی‌های نوبت گرفتن صرف یک یا دو دقیقه دوام می‌نماید زیرا اطفال فقط برای مدت کوتاهی می‌توانند متوجه بازی باشند.

◀ جهت تشویق نمودن طفل تان تا نوبت بگیرد

نوبت گرفتن به طفل شما کمک خواهد کرد تا بیاموزد که او می‌تواند با فرستادن پیام به دیگران، بر عملکرد آنها تأثیر بگذارد. این کار جهان را برایش بیشتر دلچسپ ساخته و او را به ارتباطات بیشتر علاقمند می‌سازد. نوبت گرفتن همچنان به وی کمک می‌نماید تا مهارت‌های مهم ارتباطات و مفاهیم را بیاموزد، مانند آن که چگونه یک گفتگو را شروع نماید، چطور توجه داشته باشد و چگونه به پیام‌های اعضای خانواده جواب بدهد.

۲. وقتی رعنا به تماس ماری با رساندن دست خود برای شناختن رویش جواب می‌دهد، جواب ماری طوریست که او بفهمد که کار مهمی را انجام داده است.

۱. ماری با گپ زدن آرام و با تماس ملایم به بازوی برادرزاده اش رعنا به او اجازه می‌دهد تا بفهمد که او نزدیک اش است و آماده است تا با او بازی نماید.

۴. بعد ماری انتظار جواب رعنا را می‌کشد و همینطور ادامه می‌یابد.

۳. ماری انتظاری می‌کشد تا رعنا کار خود را انجام دهد و بعد نوبت خود را گرفته و با انگشت خود به نوک بینی رانی تماس می‌دهد.

آمادگی برای گپ زدن

← جهت کمک به طفل تان تا با بدن خود پیام بفرستد (اشارات و حرکات)

دهن تو کجا است؟

کوشش نمایید بازی‌هایی را اجرا کنید که در آن از اشارات و حرکات استفاده شود.

این طفل می‌آموزد که اشاره کردن، یک پیام را می‌فرستد.

تشریح نمایید که اشارات و حرکات مختلف چه معنی را می‌رسانند.

خوب است بصیرجان، درست شد!

بصیرجان، فقط گریه نکن. اگر می‌خواهی کسی ترا بردارد، دست‌های خود را اینطور بلند کند.

← جهت آماده ساختن فرزندتان برای آموزش گپ زدن

من کف اتاق را می‌شویم
کمال جان. تو صدای
ریختن آب را می‌شنوی.

در مورد هر کار و فعالیتی که انجام می‌دهید گپ بزنید و بگویید که چگونه این کار را انجام می‌دهید.

اینجا یک مثال دیگریست:

.. بعد آنرا فشاردهیم.

...و آنرا پنجه بزنیم..

حالا بیا گل را
مشت کنیم.

برادر تیمور با استفاده از کلمات یک بازی ای را تشریح می‌نماید که تیمور آن را می‌خواهد بازی کند.

حالا دست دیگر
خود را بمن بده.

در مورد هر کاری که
انجام می‌دهید و در مورد
هر چیز صحبت کنید.

اگر کلمات را برای
اعضای بدن ویا چیزهای
معمول بارها و بارها در
فعالیت‌های روزانه استفاده
نمایید، طفل شما می آموزد
که آن کلمات چه معنی
دارند قبل از آن که بتواند
آنها را بکار برد.

طفلی که مشکل بینایی دارد، نمی‌تواند ببیند که دیگران احساسات خود را چگونه ابراز می‌دارند، مثل ترس ویا خوشی. او به کمک نیاز دارد تا بداند که احساسات چه هستند. او را تشویق نمایید تا روی شما را لمس کند و همچنان روی خودش را تا بیاموزد که احساس ها در آن چگونه نشان داده می‌شود.

این ترا ترساند،
اینطور نیست؟

در مورد احساسات و هیجاناتی که شما ویا طفل شما تجربه می‌نمایید صحبت کنید.

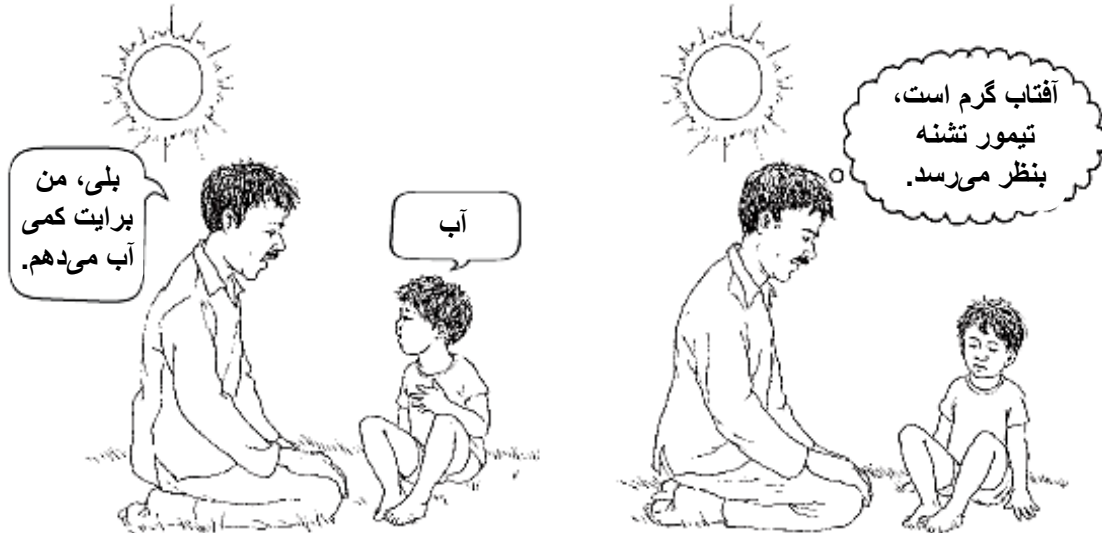
زمانی که طفل شما به گپ زدن شروع نماید

← جهت کمک به طفل تان تا با استفاده از کلمات مفاهمه نماید

یک طفل کوچک تعداد کافی کلمات را نمی‌داند تا هر چیزی را که می‌خواهد گفته بتواند. لذا اغلب او از یک صدا یا کلمه استفاده می‌کند – و یا چند کلمه – تا چیزهای زیادی را بگوید. به طفل خود نگوئید که او اشتباه می‌گوید. در عوض، کمک کنید با تکمیل ساختن کلماتی که او نگفته است، زبان وی رشد نماید.

منتظر باشید تا طفل شما چیزی را تقاضا نماید به عوض آن که در اول آن را برایش بدهید.

سوالاتی را بپرسید که ضرورت به جواب بیشتر از "بلی" یا "نخیر" داشته باشد.

زمانی که با طفل خود صحبت می‌کنید، اجازه دهید که او رهبری را داشته باشد. در مورد چیزی صحبت کنید که او می‌خواهد در مورد آن گپ بزند.

وقتی پیام طفل شما واضح نباشد، بگذارید که او بفهمد. گاهی با وجود تلاش زیاد، فهمیده نمی‌توانید که طفل شما کوشش می‌کند به شما چه بگوید.

باید کوشش کنید از او بپرسید:

اگر باز هم نتوانستید بفهمید که او تلاش دارد به شما چه بگوید، اجازه دهید که او بفهمد.

مشکلات معمول در زمان آموزش گپ زدن

اطفال بینا، از مشاهده صحبت کردن دیگران مفکوره مفاهمه و ارتباطات را کسب می‌نمایند. طفلی که بخوبی دیده نتواند این امتیاز را ندارد و ممکن است نسبت به طفل بینا، دیرتر گپ زده بتواند. بنابراین در زمان آموزش گپ زدن، یک طفل نابینا اغلب:

- گفته‌های دیگران را تکرار می‌کند، به عوض آن که در مورد افکار خودش گپ بزند
- کلماتی مانند "آن مرد"، "آن زن"، "آن چیز" و "شما" (ضمایر) را غلط تلفظ می‌کند
- بطرف شخصی که گپ می‌زند خود را دور نمی‌دهد
- سوالات زیادی می‌پرسد

اگر طفل شما بعضی از این مشکلات را داشته باشد، در اینجا بعضی فعالیت‌های است که کمک خواهند کرد.

← جهت کمک به طفل تان تا از فکر خود صحبت کند

برای یک طفل کوچک طبیعی است که گفته‌های دیگران را تکرار نماید. در حقیقت طفل کوچک باید تشویق گردد که کلمات را تکرار نماید زیرا این کار برایش کمک می‌کند تا گپ زدن را یاد بگیرد. مگر طفلی که بخوبی دیده نتواند اغلب به تکرار کردن کلمات برای یک مدت طولانی ادامه می‌دهد، به عوض آن که یاد بگیرد که چگونه در مورد افکار خودش گپ بزند. سبب آن اینست که:

- طفل شما ممکن بخواهد که به صحبت کردن با شما ادامه دهد اما برای گپ زدن، کلمات زیادی را یاد ندارد.
- او ممکن است کلمات شما را نفهمد، چون دیده نمی‌تواند که شما در مورد چه گپ می‌زنید.
- او ممکن است کلمات را تکرار نماید تا کوشش کند که معنی آنها را بفهمد.

اگر طفل شما چیزی را که می‌گویید تکرار می‌کند، بگذارید بفهمد که شما می‌شنوید و بعد گفته او را بیشتر توسعه دهید. این کار به طفل نشان می‌دهد که شما به او گوش می‌دهید. این کار همچنان برایش بعضی راه‌های دیگر واکنش و پاسخگویی را نشان می‌دهد.

زمانی که طفل شما کلمات را تکرار می‌کند، کوشش نمایید درک کنید که طفل شما تلاش دارد تا چه بگوید. اغلب کمک کننده خواهد بود که متوجه احساسات و یا مفکوره‌هایی شوید که او می‌خواهد در مورد آن صحبت کند، مگر نمی‌داند که چگونه آن را بگوید.

حالا بابا میرود، رشیدجان.

حالا بابا میرود، رشیدجان.

رشیدجان، ناراحت هستی؟ آیا می‌گویی که من نروم؟

این اناناس است. لمس کن چقدر رویش درشت است. وقتی آنرا قطع کنیم، داخل آن نرم و شیرین است.

به طفل خود فرصت های زیادی را در جامعه میسر سازید تا در مورد جهان بیاموزد و تا چیزها ایرا لمس کند که در مورد آن صحبت میکنید. اینکار برایش کمک خواهد کرد تا کلمات بیشتری بیاموزد و آنها را کمتر تکرار نماید. همچنان اینکار به دیگر افراد نشان می‌دهد که چگونه میتوانند به طفل شما کمک کنند.

وقتی طفل شما بزرگتر شده می‌رود، اجازه دهید که بفهمد تکرار کردن گفته‌های دیگران پیام درست را نمی‌رساند.

تو کمی سوپ می‌خواهی؟

اگر گرسنه هستی، بگو "بلی من سوپ می‌خواهم".

تو کمی سوپ می‌خواهی؟

← جهت کمک به فرزندتان تا ضمایر را بیاموزد

ضمایر کلماتی اند مانند "او"، "آنها"، "شما"، ویا "آن چیز". این ضمایر به اشخاص و اشیای بسیار متفاوت اشاره می‌نمایند. تمام اطفال بعضی مشکلاتی برای استفاده درست این کلمات دارند. مگر اطفالی که بخوبی دیده نمی‌توانند مشکلات بیشتری دارند زیرا دیده نمی‌توانند که در مورد کدام شخص ویا کدام شی گپ زده می‌شود. اغلب یک یا دو سال اضافی ضرورت است تا اطفال نابینا بتوانند ضمایر را بدرستی بکار برند.

در هنگام صحبت کردن با طفل خود از ضمایر استفاده کنید، حتی اگر او آنها را بدرستی بکار برده نتواند. مگر مطمئن شوید که او می‌داند شما با او صحبت می‌کنید. شما می‌توانید ابتدا اسم او را بگیرید ویا با ملایمت او را لمس کنید تا متوجه گردد.

از بازی‌هایی استفاده نمایید که اعضای بدن را آموزش می‌دهد. وقتی طفل شما اعضای بدن خود را بشناسد، برایش اجازه دهید که آن اعضاء را در افراد دیگر نیز شناسائی کند.

اگر طفل شما مغشوش بنظر رسد، با هدایت انگشت وی به طرف کسی که ضمیر به آن اشاره می‌نماید، به او نشان دهید که شما در مورد کی صحبت می‌کنید.

وقت رفتن تو به بستر است.

اول من توپ را برایت لول میدهم.

بازی‌هایی را بکار گیرید که در آن نوبت‌کان (نوبت گرفتن) باشد. در حین بازی روی استفاده از ضمائر تاکید نمایید. اگر طفل شما ضمائر نادرست را استفاده می‌کند چون او کلمات دیگران را تکرار می‌کند، پیشنهادات صفحه قبل را امتحان نمایید.

← جهت کمک به فرزندان تا روی خود را بطرف کسی دور بدهد که گپ می‌زند

از آنجایی که اطفال نابینا افراد دیگر را که صحبت می‌کنند دیده نمی‌توانند، نمی‌دانند که باید روی خود را بطرف کسی دور بدهند که با او گپ می‌زنند. طفل خود را تشویق کنید که روی خود را بطرف افرادی دور بدهد که با آنها صحبت میکند.

جوهرجان، لطفا وقتی گپ می‌زنی رویت را بطرف من دور بده. بعد من میتوانم جواب بدهم.

مادر، این صدا از چیست؟

زمانی که او بزرگتر شود، به او بیاموزید که وقتی گپ می‌زند رویش را به طرف شما دور بدهد.

نورجان، وقتی گپ می‌زنم بطرف من دور بخور.

در اول، وقتی که با طفل صحبت می‌کنید، با ملایمت رویش را بطرف خود دور دهید.

← جهت کمک به فرزندتان تا کمتر سوال کند

بیشتر اطفال در یک مرحله از زندگی خود زیاد سوال می‌پرسند. مگر اطفال نابینا اغلب برای یک مدت طولانی تر بسیار سوال می‌پرسند. این ممکن است از سببی باشد که:

- آنها دیده نمی‌توانند که در اطرافشان چه می‌گذرد.
- آنها کلمات زیادی را نمی‌دانند تا در یک گفتگو شامل شوند.
- آنها می‌خواهند با یک کسی تماس داشته باشند.
- آنها اغلب از طرف بزرگان مورد سوال قرار گرفته اند.

بابا چه می‌کند؟ آنها چه بازی می‌کنند؟ چه وقت متوقف می‌شوند؟

صابر جان، تو هم خوش داری بازی کنی، اینطور نیست؟ چرا از بابا نمی‌پرسی که من هم بازی کرده می‌توانم؟

اگر طفل شما بسیار زیاد سوال می‌کند که برای شما جواب دادن به همه آنها مشکل است، و یا اگر این سوالات سبب می‌شود که از آموزش در مورد دیگر طریقه‌های گپ زدن باز ماند، او به کمک شما نیاز دارد.

تو این صداهای بلند را می‌شنوی؟ کارگران با موترهای کلان روی سرک کار می‌کنند. بعداً ما می‌توانیم رفته و با آنها ملاقات کنیم.

به احساساتی توجه نمایید که ممکن است در عقب سوال کردن زیاد طفل موجود باشد.

تجارب جدید را قبل از آن که طفل شما آن را کسب نماید، تشریح کنید. بدین طریق او ضرورت نخواهد داشت که سوال کند، چه جریان دارد.

حالا وقت خواب است.

به طرز صحبت کردن خود با فرزندتان توجه کنید. آیا از او زیاد سوال می‌کنید؟ اگر بلی، کوشش کنید که بعضی سوالات را به بیانات تغییر دهید. طور مثال، در عوض گفتن "آیا می‌خواهی که به بستر رفته و خواب شوی؟" بگویید: